
Střety a kolize lidské duše: reportáž z vernisáže výstavy Collision

V úterý 17. června proběhla v pražské galerii [Platforma 15](#) vernisáž výstavy *Collision* malířky a absolventky filosofie na Fakultě humanitních studií UK Julie Kopové. Na slavnostním zahájení výstavy, jejímž kurátorem je Radek Wohlmut, nechyběli ani studující z FHS, kteří měli jedinečnou příležitost podílet se na přípravách a obohatit výstavu svými texty.

Julie Kopová (*1995), etablovaná umělkyně mladé generace českých malířů a malířek, je absolventkou Ateliéru malby na pražské AVU a programu Filosofie v kontextu humanitních věd na FHS UK. Kombinovanou technikou a abstraktní formou zpracovává motivy ze světa přírody. V minulosti představila například sérii *The gray volcano* inspirovanou tektonikou. Inspiraci čerpá mimo jiné také v hudbě, jedním z charakteristických rysů její tvorby je rytmus, jímž během malování se nechává unášet. Juliiny obrazy nejsou izolovanými jednotkami, vznikají v sériích, navazují na sebe, vzájemně se doplňují, ale také konfrontují. Do vrstev pestrých akrylových barev a pigmentů zasahuje vlastním tělem. Vytváří tak ještě intimnější vztah mezi svým dílem a sebou samotnou. Její tvorba v sobě skrývá také řadu metafor, jejichž kontext pramení právě ze studií filosofie.

Na červnové vernisáži měli návštěvníci možnost poprvé vidět nově dokončenou sérii obrazů *Collision*. Vznikala od podzimu loňského roku a je autorčinou reakcí na současný svět – jeho napětí, nejistotu a každodenní úzkost, které se vkrádají do soukromí stejně jako do veřejného prostoru. Poukazuje na otřesy, které lidská duše dnes zažívá.

Autorka opět pracuje s přírodními metaforami – tentokrát jako ústřední motiv volí meteorit. Vesmírné těleso, řítící se nekontrolovatelnou rychlostí směrem k Zemi, ztělesňuje neviditelného vetřelce, hrozbu přicházející z neznáma. Zda shoří v atmosféře, nebo dopadne a způsobí kolizi, zůstává nejisté – stejně jako dopad vnějších otřesů na lidskou psychiku. V nejistotě se zároveň skrývá jiskra naděje, že z otřesu může vzejít něco nového.

Kurátor výstavy Radek Wohlmuth, který byl s malířkou v kontaktu po celou dobu vzniku série *Collision*, se s tématem ztotožňuje. „Kolize se týkají nás všech. Bezprostředně ovlivňují naše životy,“ řekl ve svém úvodním proslovu na vernisáži. Odkazoval se na těžkost a „zhuštěnnost“ dnešní doby. Neopomenul ani to, jak stavu lidské duše nepřispívá vliv sociálních sítí. V kolizích však, stejně jako Kopová, vidí prostor pro naději: „Není to pouze čistá negativita, ale také otevření směrem k budoucnosti.“

Téma výstavy s obecnstvem vernisáže silně rezonovalo. Jeho aktuálnost rozvířila bohaté diskuze a vzbudila silné emoce, které malířka ve vztahu k okolnímu světu sama prožívá a vkládá do své tvorby. Kopová zvolila téma, který je aktuální a osobní. Nabídla nejen vizuální podnět, ale i prostor pro hlubší zamyšlení a sdílení.

Tématu kolize se věnovali i studující FHS, kteří se podíleli na přípravách výstavy. Měli možnost se nejen blíže se seznámit s uvažováním Kopové nad jednotlivými motivy, ale taky navštívit umělkyni v jejím ateliéru během procesu tvorby obrazů. Zároveň se studujícím naskytla šance nahlédnout do fungování galerijního provozu a do zákulisí výstavní praxe i trhu s uměním. Výsledkem studentské spolupráce s umělkyní je šest kurátorských textů, které jsou přímo součástí expozice (*přečíst si je můžete níže - pozn. red.*). Kurátor výstavy tuto netradiční intervenci kvitoval. „Co člověk, to názor. A právě generační rozdíl a různá čtení dělají tenhle zásah opravdu zajímavým.“

Julie Kopová svůj úvodní proslov na vernisáži zakončila slovy: „Obrazy jsou žitá zkušenost. Musíte je vidět a procítit. Doufám, že se vám podaří vidět, co jsem zažívala, když jsem je malovala. Je v nich strach, beznaděj i naděje, je tam láska, je tam všechno.“ Obrazy umožňují nahlédnutí do umělcovy duše, jejich síla je do onlinového prostoru nepřenositelná.

Přijďte se také podívat a prožít širokou škálu emocí očima a štětcem Julie Kopové. Výstava *Collision* bude v prostorách galerie Platforma 15 otevřena do 18. července 2025.

Barbora Růžicková

Kurátorské texty studujících FHS k výstavě

Výstava Julie Kopové je Kolizí hned ze dvou – příznačně střetávajících se, tedy kolidujících – důvodů. Nejen že bere inspiraci v meteoritických bouračkách a jejich metaforických ozvěnách, kdy nám do našich vnějších i vnitřních teritorií vpadává element, se kterým jsme tak úplně nepočítali; do svého života i výstavy nechala společně s Platformou 15 vpadnout studující Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy, kteří dostali možnost sledovat přípravu výstavy doslova od rozdělaného plátna až po její instalaci. A kteří se chopili příležitosti kolidovat s obrazy různými rychlostmi i pod různými úhly neboli napsat názorově i stylisticky různorodé kurátorské texty, jež nyní padají i do vašeho zorného pole.

Antonín Ehrlich

Co je to asteroid? Je to planetka řítící se vesmírem šílenou rychlostí, jak nám říká astronomie? Je to děsivá legenda o rozžhavené kouli, která se jednoho dne zřítí z nebes a jedinou ranou ukončí vše, co naše civilizace vybudovala? Je to člověk, kterého jste jednoho dne potkali v metru a teď na něj nedovedete přestat myslet? Je to fotka, film či snad obraz? Navzdory veřejnému mínění se s asteroidy člověk neseťkává jen ve vesmíru. Tyto fragmenty kolem nás proletují každý den a je jen otázka času, než nás zasáhnou. Svůj příchod zpravidla neohlašují, svou existenci neospravedlňují a rozhodně se nás neptají, zda jsme připraveni, či ne. Jejich nejvýznamnější charakteristikou je jejich schopnost

ukončovat, začínat a měnit. Ani ten nejsebejistější člověk není v bezpečí před hybnou silou asteroidu, před onou kolizí, která nás může vychýlit z dosud rovné dráhy. Role narušitele, kterou asteroidy hrají, je však klíčová. Aby mohlo něco nového začít, musí to staré skončit. Aby člověk mohl povstat z popela starého světa, musela tento svět nejprve ke kolenům srazit mocná Kolize.

Julie Kopová si velice dobře uvědomuje nesvázanou a dynamickou povahu expresivní abstrakce. Její obrazy vznikají, dá se říct, meteoriticky. Spíše než odměřenému plánování jsou podrobeny jakýmsi nárazům, výbuchům kreativity, které – stejně jako asteroidy – přicházejí neohlášený a zanechávají hluboké krátery v povrchu pláten jejích obrazů. Každý tah, každý nános barvy, každé narušení povrchu je dalším a dalším nárazem. Poté se ustálí prach, vyjasní se obloha a obraz, který se sám stává úlomkem hvězdného prachu, vyráží do našeho vesmíru, připraven k tomu, aby vychýlil dráhu dosud nic netušícího pozorovatele.

Přišel západ Slunce a svět v extatické radosti vířil svým opulentně růžovým hávem. V té euforii si nikdo z nich nevšímal temných mračen stahujících se nad barokními nebesy v jejich opilecké zhýralosti. Poté to přišlo. Temnota, žár, Kolize. Mraky se nad nimi uzavřely a slepou vášeň vystřídal slepý strach. Nebe se otevřelo a země se propadla, temný dým vše pohltil a zpod něj šlehalo a řvaly rudé plameny trestající je za jejich nevidomost. Pak ale přišlo ohlušující ticho. Dým se rozestoupil a nebesa zářila klidnými, oslepujícími barvami. Poprvé po dlouhé době zavládl mír. Tu se však ze spálené země něco vylouplo. Roztáhlo to svá zelená ramena a razilo si to cestu nastalým tichem. V jediném výbuchu existence to rozevřelo své rudé květy a hrdě se to vzepnulo nad statickým všehomírem. Byl to život sám, stojící znovu na počátku věčného cyklu.

Tereza Schützová

Sled okamžiků mezi narozením a smrtí trávíme ve „výřezu“ světa, který si vytváříme, když se snažíme uchopit život do vlastních rukou. A držet se ho tak, aby i v kontrastu s nekonečností světa mělo jeho omezené lidské prožívání svou váhu. Vždycky tu ale budou události, které nás dalekosáhle přesahují a nad kterými nemůžeme v žádném případě získat kontrolu. Vždy budeme zažívat absurditu některých situací, do kterých se dostáváme, nebo naopak závažnost událostí, které se na nás řítí. Momenty, při nichž si uvědomujeme vlastní bezvýznamnost a relativnost všeho, na čem nám záleží. Obrazy Julie Kopové jsou svým způsobem také výřezy reality; rozměry pláten pro ni při tvorbě nejsou omezující. Různé formáty i tvary jí umožňují malbou „vykrojit“ část do nekonečna se linoucího obrazu. A abstrakce, ke které během svého tvůrčího vývoje dospěla, jí umožňuje uchopit i to, co by v zobrazivém umění nebylo možné. Ve své tvorbě se ráda pohybuje v oblasti metafor, významným polem inspirace je pro ni kantovská filozofie. Ve vystavené sérii, pojmenované příznačně Kolize, zachycuje právě momenty, ve kterých jsme konfrontováni s událostmi, které nás přesahují. Strach, s jehož příčinami se nemůžeme vypořádat, nepředvídatelnost budoucnosti, reakci na krutý náraz. Vědomí toho, že řešení situace není v našich silách, nás může ochromit, ale i osvobodit. Zjištění, že realitu nemůžeme držet pevně v rukou, přináší pocit úlevy. Nutkání ji pustit a zahodit.

Kolizi si můžete představit jednoduše jako srážku vašeho světa se světem druhého člověka nebo jako kolizi dvou vesmírných objektů. Záleží na tom jen zčásti, protože jako lidé všechno interpretujeme a prožíváme v našich malých subjektivních světech. Ty mnohdy nejsou připraveny na konfrontaci a srovnání s nekonečnou řadou alternativních úhlů pohledu z jiných světů, z nichž nám ten náš najednou připadá jaksi křehký a nesamozřejmý. Není žádná jistota, že nám ho nikdo nevezme. Julie ten svůj zachycuje v plné intenzitě skrze pečlivou volbu barev v kontrastu s temnotou – možná jde o pokus vykřiknout: „Náraz světů může být harmonický, protože všechny váží stejně!“

Jelikož svět i umění každý nahlížíme ze svého „výřezu“, váš pohled na obraz směřuje z odlišného místa než ten můj. Je na vás zamyslet se, co před sebou vidíte a jak na vás obraz promlouvá. Co se vám honí hlavou, když se na něj díváte? Že „to“ koupíte? Že ho koupíte?

Karolína Tvrzníková

Co se děje, když na zem padá meteorit?

Těžko se do takové situace vžít, ale zkuste si to představit. Dá se všechno do pohybu, anebo se všechno naopak zastaví? Není podstatné odkud přichází, ale že přichází. Padá – a něco se stane. Jedná se o děj, který nelze předvídat, ani kontrolovat, děj, který nelze zastavit, jen ho přijmout a čekat. Najednou se ocitáme v úplné bezmoci, v objetí přírodní katastrofy, ze které není úniku. Propadnete panice, nebo si v klidu vychutnáte poslední cigaretu?

Ať už se rozhodnete tu událost prožít jakkoliv, jedno je jisté: meteorit neslouží jako objekt k pozorování, je to zásah. Zásah do našeho harmonického a na první pohled klidného a srozumitelného světa. Ve chvíli dopadu přestávají platit veškerá pravidla. Vše, co mělo doposud smysl, se rozplývá – smysl se stává abstraktním pojmem.

Když si představíme pád meteoritu, vybaví se nám mohutný, rozžhavený kus vesmíru, který na nás udeří neskutečnou rychlostí. Tuto nadlidskost nazývá Kant vznešenem. "Vznešeno je to, co se v představě vzpírá naší schopnosti představivosti, aby ho pojala jako celek, a přesto v nás vzbuzuje představu nekonečnosti ducha." – síla přírody, která je nám nadřazená, která v nás neprobouzí libost, ale negativní slast, budí v nás respekt a údiv. Její velikost a nekonečnost je to, co přesahuje naše smyslové možnosti. Vede nás k uvědomění, že všechno, co na té naší najednou tak malé Zemi řešíme, je nic oproti tomu, co je nad námi, a co nás přesahuje. A přesto si díky tomuto otřesu uvědomujeme vlastní svobodu, uvědomujeme si, že přestože nás má příroda v hrsti, nevládne nám.

Julie Kopová vznešenu odpovídá svými obrazy. Tato výstava není záznamem katastrofy, ale mapou prožitku, který dopad meteoritu vyvolává. Pád z nebe se tu neodehrává jako přírodní jev, ale jako vnitřní stav – tichý zlom, přítomnost něčeho, co nelze pojmenovat, jen zakusit. Meteorit tu není jen cizím tělesem, je i metaforou člověka. Není mu přisouzena tvář, a přesto jsme schopni v něm zachytit něco lidského. Přichází neohlášen, zasahuje a zanechává stopu. I člověk může být náhlý, těžký, nepředvídatelný. I člověk může způsobit zlom jen tím, že se objeví.

Tato výstava poskytuje kompletní zážitek z toho, co se – snad – (ne)stane, když člověk čelí něčemu, čemu není schopen zabránit, co musí jen naivně sledovat. Všechny emoce jsou na místě. Kopová zachycuje každý moment. Moment před, během a po. Nechte se unést, zkuste to prožít, procíťte vznešeno!

Barbora Růžičková

"Padá hvězda, něco si přeji," ozve se při pohledu na žluto bílé světlo protínající noční oblohu. Zavřeš oči a v duchu vyslovíš své přání, i když moc dobře víš, že těleso vesmírného původu, které právě proniklo do atmosféry Země, je

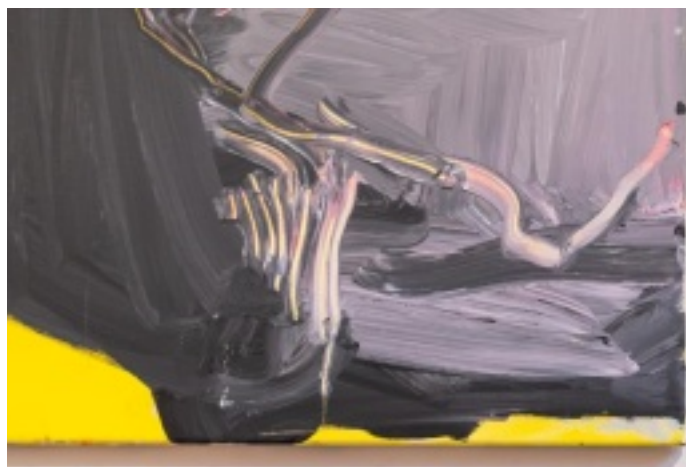
ztělesněním mnohého, jen ne plnění tužeb lidské duše. Jde o nevyzpytatelnou hrozbu řítící se šílenou rychlostí směrem k tobě. Zda se těleso roztaví a vypaří, či dojde k jeho kolizi se zemským povrchem, zůstává zahaleno v oblaku nejasností. Jde o meteor(it): motiv, který inspiroval sérii obrazů Julie Kopové s příznačným názvem *Kolize*.

Julie Kopová (*1995), absolventka Akademie výtvarných umění v Praze, patří k výrazným představitelkám mladé generace současné abstraktní malby v Čechách. Charakteristickými znaky její tvorby je práce s metaforami na škále intenzivních barev. Během tvorby se nechává unášet rytmem, který nedává vzniknout jednotlivým obrazům, ale celým sériím, jež se oním rytmem řídí; jednotlivé obrazy pak oscilují mezi náhodou a kontrolou. Malířka do vrstev barvy zasahuje vlastním tělem. Vytváří tak ještě intimnější vztah mezi svým dílem a sebou samotnou.

Tvorbu Kopové značně ovlivnilo studium filozofie. Dívat se na svět obrazem jí nestačí. Ve filozofii nachází oporu při hledání vzájemností světa, který vnímá jako celek utvářený rytmem a cykličností. Nachází pojmenování pro dosud nepojmenovatelné. Snaží se o rozuzlení zákonitostí chaosu, která následně přenáší na plátna.

V sérii *Kolize* Kopová využívá dopadů vesmírných těles coby metafor otřesů nás samotných. Meteority, jež jsou výchozím motivem série, ztělesňují neznámého narušitele představujícího ohrožení. Strach z blížící se kolize a jejích katastrofických dopadů působí na křehkost lidské duše. Přináší s sebou napětí a vyvolává vnitřní úzkost. Spoléhat se na vnější ochranu – atmosféru – je nevyzpytatelné. Ta většinu cizích těles roztaví a pohltí, avšak za určitých podmínek kolizi se zemským povrchem nezabrání. Nabízí se tedy předat svůj osud do rukou loterii či se bezmocí plně oddat.

Otázkou zůstává: zdali právě přímá konfrontace s nevyhnutelným nebezpečím neutváří prostor k osvobození lidské duše?

Renata Muftakhutdinova

„Nuže, zdalipak pozoruješ, řekl Sókratés, že docházíš k tomuto důsledku, kdykoli říkáš, že duše byla dříve, než vstoupila do lidské podoby a lidského těla, ale že byla složena z věcí, které ještě nebyly? Neboť harmonie ti není nic takového, k čemu ji přirovnáváš, nýbrž dříve vzniká i lyra i struny i tóny, a to ještě nesladěné, ze všeho pak naposled se tvoří harmonie a první zaniká.“

Platón, Faidón

Jedna duše ale nic neřeší; pouze sleduje, jak se úlomky obrovského meteoritu tříští a ničí půdu, na které ještě nedávno – alespoň se tak zdálo – pevně stála? Tváří v tvář neodvratnému nás mimoděk napadá otázka, čeho je v nás vlastně víc – subjektivity duše, nebo objektivitu země? Tolik se píše o tom, jak si najít své místo – ale co když místo, o kterém sníme a které hledáme, vůbec neexistuje a nikdy neexistovalo?

Toto není výstava, která nabízí odpovědi – spíše klade další otázky. Kolize, kterou umělkyně zprostředkovává divákovi, přichází nečekaně a náhle. Zvláštní pozornost si v této sérii zaslouží hra barev, jež strhává pozornost, jako by se barvy nacházely na hranici spekter, které si navzájem odporují. Jako bychom byli svědky zvláštní magie destrukce – tichého výkřiku rozlitého po plátně.

Lidské úzkosti, zrozené v srdci jednoho člověka, nikdy nechodí samy – vždy jim bude dáno pokračování a vždy se najde někdo další, koho budou trápit. Koho budou děsit stejně jako hrozba přilétávajícího meteoritu, jednoho z motivů vystavených obrazů.

Jedna osamocená duše tváří v tvář padajícímu meteoritu nic nezmůže – ale bude-li jich víc, na hořící zemi vykvetou louky a kamenné úlomky se stanou taškami na střechách, které společně postavíme.